

združenje svetov delavcev slovenije

Sekcija za varnost in zdravje pri delu

ZADEVA: Pobuda in poziv svetom delavcev v zvezi z aktualno problematiko dela v temperaturnih obremenitvah

Spoštovani člani svetov delavcev!

V zadnjih letih smo priča vse pogostejšim ekstremnim vremenskim pojavom, med katerimi posebej izstopajo dolgotrajni vročinski valovi, visoke poletne temperature ter vse bolj izrazite temperaturne obremenitve pri delu, in sicer tako **na prostem** kot tudi **v zaprtih delovnih prostorih**. Hkrati so številni delavci še vedno izpostavljeni tudi delu v mrzlih okoljih, hladilnicah, skladiščih in drugih delovnih procesih, kjer nizke temperature predstavljajo pomembno tveganje za njihovo zdravje in varnost.

Temperaturne obremenitve niso zgolj vprašanje udobja pri delu, temveč predstavljajo resno tveganje za zdravje in življenje delavcev. Toplotni stres, dehidracija, izčrpanost, zmanjšana koncentracija, povečana možnost delovnih nezgod, podhladitve ter druge neposredne in dolgoročne zdravstvene posledice sodijo med tveganja, ki jih mora delodajalec pravočasno prepoznati, oceniti in ustrezno obvladovati.

Prav zato mora zagotavljanje ustreznih pogojev dela v neugodnih temperaturnih razmerah postati **ena ključnih prioritet svetov delavcev pri izvrševanju njihove vloge zastopnikov delavcev s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje pri delu**.

Temperaturne obremenitve kot pomemben dejavnik tveganja

Zakon o varnosti in zdravju pri delu od delodajalca zahteva, da zagotavlja varnost in zdravje delavcev pri delu ter da v oceni tveganja opredeli vsa tveganja, ki lahko vplivajo na njihovo zdravje in varnost. Med ta tveganja nedvomno sodijo tudi **temperaturne obremenitve**. V zvezi s tem je treba **posebno pozornost nameniti**:

- delu na prostem v času visokih poletnih temperatur,
- delu v prostorih brez ustreznega hlajenja in prezračevanja,
- delu v bližini virov toplote in tehnoloških procesov z visokimi temperaturami,
- delu v hladilnicah, zamrzovalnicah in drugih hladnih okoljih,
- kombiniranim učinkom temperature, vlage, fizičnih obremenitev in zaščitne opreme.

Ni sprejemljivo, da bi bili delavci izpostavljeni temperaturnim razmeram, ki lahko povzročijo škodljive posledice za njihovo zdravje, ne da bi bili predhodno določeni in izvedeni **ustrezni preventivni in zaščitni ukrepi**.

Ključna vloga sveta delavcev

Svet delavcev ima na podlagi ZVZD-1 in ZSDU pravico in dolžnost **aktivno sodelovati pri vseh pomembnih odločitvah s področja varnosti in zdravja pri delu**. To vključuje tudi pravico:

- biti pravočasno obveščen o tveganjih, povezanih s temperaturnimi obremenitvami,
- sodelovati pri pripravi, spremembah in revizijah ocene tveganja,
- zahtevati izvedbo dodatnih meritev in strokovnih presoj,
- predlagati dodatne organizacijske in tehnične ukrepe,
- zahtevati odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti,
- zahtevati posredovanje pristojne inšpekcije, kadar meni, da delodajalec ni zagotovil ustreznega varstva delavcev.

Delodajalec nosi odgovornost za varnost in zdravje pri delu, vendar to ne pomeni, da lahko samostojno in brez sodelovanja predstavnikov delavcev določa, katera raven tveganja je še sprejemljiva in kateri ukrepi zadostujejo za zaščito zdravja zaposlenih. Pravica **delavcev in njihovih predstavnikov** do vplivanja na vprašanja, ki neposredno zadevajo njihovo zdravje in življenje pri delu, je ena temeljnih pravic delavske participacije.

Poziv svetom delavcev k pregledu in reviziji ocen tveganja

V luči vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov, zlasti še vse pogostejših hudih vročinskih valov

pozivamo svete delavcev,

da v svojih delovnih sredinah oziroma pri svojih delodajalcih **preverijo**:

- ali so temperaturne obremenitve ustrezno vključene v veljavno oceno tveganja;
- ali je bila ocena tveganja posodobljena glede na spremenjene podnebne razmere in nove delovne pogoje;
- ali so bila na podlagi ugotovljenih tveganj določena konkretna preventivna in zaščitna ravnanja;
- ali se predvideni ukrepi v praksi tudi dejansko izvajajo;
- ali so delavci ustrezno obveščeni in usposobljeni za prepoznavanje znakov toplotnih oziroma hladnih obremenitev.

Posebej opozarjamo, da je **revizija ocene tveganja** potrebna vsakokrat, ko obstoječa ocena ne odraža več dejanskega stanja ali ko nove okoliščine kažejo na povečana tveganja za zdravje in varnost delavcev.

Zahteva po dejanskem izvajanju ukrepov

Ocena tveganja sama po sebi ne zagotavlja varnosti delavcev. Njena osnovna funkcija je **določitev ukrepov za odpravo oziroma zmanjšanje tveganj**, zato je bistveno, da delodajalci sprejete ukrepe tudi dejansko izvajajo.

Med najpomembnejše ukrepe pri **temperaturnih obremenitvah** sodijo zlasti:

- prilagajanje delovnega časa vremenskim razmeram,
- organizacija dodatnih odmorov,
- zagotavljanje zadostnih količin pitne vode,
- zagotavljanje prostorov za ohlajanje ali ogrevanje,
- ustrezno prezračevanje in klimatizacija,
- senčenje delovnih mest na prostem,
- omejevanje najtežjih fizičnih del v času največjih temperaturnih obremenitev,
- ustrezna osebna varovalna oprema in delovna oblačila,
- stalno spremljanje razmer in zdravstvenega stanja izpostavljenih delavcev.

Sveti delavcev morajo pri tem **dosledno spremljati**, ali se načrtovani ukrepi izvajajo v skladu z ugotovitvami ocene tveganja.

Pobuda za sistematično spremljanje temperaturnih obremenitev

Ob tej priložnosti predlagamo tudi, da **sveti delavcev v okviru svojih dejavnosti**:

- redno obravnavajo problematiko temperaturnih obremenitev,
- zbirajo pripombe in opozorila zaposlenih,
- izvajajo periodične preglede delovnih razmer,
- zahtevajo predstavitev rezultatov meritev in strokovnih ocen,
- ob nastopu vročinskih valov ali drugih izrednih razmer skličejo skupna posvetovanja z delodajalcem.

Le tako bo mogoče zagotoviti, da ocena tveganja ne ostane zgolj formalni dokument, temveč postane učinkovito orodje za zaščito zdravja delavcev.

Naš skupni cilj

Naš cilj mora biti vzpostavitev sistema, v katerem bodo sveti delavcev in delodajalci kot enakopravni partnerji **aktivno sodelovali pri preprečevanju tveganj, povezanih z delom v neugodnih temperaturnih razmerah**.

Nobena produktivnost, organizacijska učinkovitost ali poslovni rezultat ne more upravičevati izpostavljanja delavcev razmeram, ki lahko ogrozijo njihovo zdravje ali življenje.

Čas je, da sveti delavcev še odločneje uveljavite svojo zakonsko vlogo in pristojnosti tudi na tem področju ter od delodajalcev **zahtevate pravočasno revizijo ocen tveganja in dosledno izvajanje vseh potrebnih zaščitnih ukrepov**.

Zdravje delavcev ni strošek. Je temeljna vrednota in skupna odgovornost vseh deležnikov delovnega procesa.

Priporočene strokovne smernice

Kaj vse v zvezi z učinkovitim obvladovanjem problematike varnega in zdravega dela v temperaturnih obremenitvah (s posebnim poudarkom na delu času vročinskih valov) konkretno **priporoča stroka**, si lahko – preden se lotite morebitnega ukrepanja v skladu s to pobudo in pozivom – pogledate zlasti v **naslednjih strokovnih dokumentih**, dostopnih na spletnih straneh Inšpektorata RS za delo, Ministrstva za gospodarstvo, delo in šport, Evropske agencije za varnost pri delu, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Združenja svetov delavcev Slovenije:

1. [Opozorila IRSD o »ukrepih delodajalca za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu v vročini«](https://www.gov.si/novice/2026-06-22-ukrepi-delodajalca-za-zagotavljanje-varnosti-in-zdravja-pri-delu-v-vrocini/) (<https://www.gov.si/novice/2026-06-22-ukrepi-delodajalca-za-zagotavljanje-varnosti-in-zdravja-pri-delu-v-vrocini/>)
2. [Vodnik: Varnost in zdravje pri delu na prostem v času vročinskih valov](https://vzd.mddsz.gov.si/document-download/varnost-in-zdravje-pri-delu-v-casu-vrocinskih-valov-2026-03-24-598) (<https://vzd.mddsz.gov.si/document-download/varnost-in-zdravje-pri-delu-v-casu-vrocinskih-valov-2026-03-24-598>)
3. [Smernice EU: Vročina pri delu – smernice za delovna mesta](https://vzd.mddsz.gov.si/uploads/gallery/1/Vrocina-na-delu-smernice-za-delovna-mesta-EU-OSHA-14-avg-2023-v-SL.pdf) (<https://vzd.mddsz.gov.si/uploads/gallery/1/Vrocina-na-delu-smernice-za-delovna-mesta-EU-OSHA-14-avg-2023-v-SL.pdf>)
4. [Delo na prostem - smernice za delodajalce](https://zsds.si/wp-content/uploads/zsds-vzd-gradiva-in-dokumenti-IV-8-Priporocilo-ZSDS-glede-specializiranega-usposabljanja-delavskih-predstavnikov-za-VZDSmernice-za-delodajalce-za-delo-na-prostem-v-vrocini-18-jul-2025-1.pdf) (<https://zsds.si/wp-content/uploads/zsds-vzd-gradiva-in-dokumenti-IV-8-Priporocilo-ZSDS-glede-specializiranega-usposabljanja-delavskih-predstavnikov-za-VZDSmernice-za-delodajalce-za-delo-na-prostem-v-vrocini-18-jul-2025-1.pdf>)
5. [Vročinski val in delo na prostem \(zbirka dokumentov na spletni strani ZSSS\)](https://zssszaupnikvzd.si/baza-znanja/vrocinski-val/vrocinski-val-in-delo-na-prostem/vrocinski-vali-in-delo-na-prostem/) (<https://zssszaupnikvzd.si/baza-znanja/vrocinski-val/vrocinski-val-in-delo-na-prostem/vrocinski-vali-in-delo-na-prostem/>).

Predsednik Sekcije za VZD pri ZSDS

Mirko Slosar